

EASTLANDO AUKU ATMINCI

Kaip Atsitiko East- lando Nelaime

I.

Western Electric kompanijos tukstančiai darbininkų su savo šeimynomis turėjo važiuoti Michigano ežerą laivais į pikniką.

Kiekvienais metais tokį pikniką Western Electric kompanija surengia.

Kompanijos darbininkai, kaip kurių daugiausia yra jaunų vyrų ir mergaičių, nuvažiuoja į Michigan City ar į kitą kokią miestą; nuvažiavę ir sutaisyti į didelius pulkus eina gražioji iškilmingoji parodoj.

Tai puiki reklama kumpanijai.

Tokia reklama yra verta dešimties tukstančių dolerių, o kompanijai ji atseina visai uždyka. Darbininkai ne tik užmoka už tą visą savo pinigais Western Electric kompanijai, bet dar duoda nemažą pelno ir laivų savininkams.

Puikus biznis. Jis vadinasi kompanijos darbininkų piknikų, pasilinksminimu, laivine ekskursija. O yra tik budas pasiskelbti elektros kompanijai ir proga pasipelniti laivams.

Sitas piknikas buvo priverstinis darbininkams. Kiekvienas turėjo važiuoti ir užsimokėti 75 centus už tikitę. Nenorintiems važiuoti grėšė pavojus netekti užmokesčio bent už dvi savaites, arba net ir visai netekti darbo. Dirbtuvėse užveizdos taip ir davė visiems suprasti.

Jeigu kompanija taip nori, tai ką gi darbininkas darys, bijodamas netekti darbo. Kiekvienas noroms ar nenoroms sutiko važiuoti. Jauniesiems proga pasivažinėti ir neišrodė nesmagi. Daugumai jaunikių ir mergaičių ekskursija rodėsi tik gera proga pasilinksminėti, pasijuokti, pasidžiaugti, pakvėpuoti tyru oru, pamatyti žmonių ir save parodyti.

Ir liepos 24 dieną anksti ryto tukstančiai darbininkų ištraukė iš Cicero, Hawthorne ir iškirtur prie ekskursijos laivų, kurie laukė jų Chicagos upėje prie Fifth Ave. ir Clark St. priplaukų.

Visi buvo linksmi ir rengėsi būti linksmi visa dieną. Nei vienam nei minties į galvą neatėjo apie kokią nors nepalaimą, apie kokią nors mažiausią nesmagumą.

Niekas nei nenujautė, kokia baisi nelaimė taip neužilgo tykojo juos ištikti.

II.

Duokiose prie Clark gatvės tilto ekskursantams buvo prirengti penki dideli laivai.

Prie pietvakarinio kampo tilto stovėjo laivas Eastland su augštai iškilusiu užpakaliu. Už tilto buvo laivas Theodore Roosevelt. Truputį žemiau už Eastlandą stovėjo laivai Peloskey, Racine ir Rochester.

Laivas Eastland turėjo išplaukti pirmutinis. Į jį tad pirmiausia pradėjo lipti žmonės.

Jaunos mergaitės ir jauni vaikinai skubino pirmutiniai patekti ant Eastlando. Jiems ir patiems tas išrodė smagu, kad jie plauks ant pirmutinio laivo, o kita — taip norėjo ir kompanija. Jauniesiems ir gražiausiems turėjo būti pirmoji parodos divizija.

Visi jie lipo laivan linksmi, juokaudami. Skambėjo jaunų juokas, girdėjos linksmos kalbos.

Neužteko jaunųjų. Laivan turėjo būti prileista kuodaučiausia žmonių, kad kuodaučiausia pinigų laivas išrinktų. Tad ėjo laivan tėvai su šeimynom, motinos su mažučiais vaikais.

Laivas buvo sklidinai prikimštas. Kur tik pažiūrėk, visur buvo žmonės, žmonės, žmonės. Nebuvo nei vienos tuščios vietos. Laivas išrodė kaip skruzdėlynas žmonių. Pilna jų buvo viršų, apačioj, visuose galuose. Daugelis žmonių susispietė į kitą pusę laivo, kur galima buvo matyti upę.

Laivan buvo sutalpinata daugiausia kaip 2,500 žmonių, neskaitant vaikų.

Kada laikrodžio rodė netoli pusę aštuntos, laivas Eastland pradėjo krypti į vieną pusę. Niekas išpradžių to netėmėjo, o jeigu kas po kelių minučių ir patėmėjo, tai neatkreipė į tai atydos. Kaikurie žinojo, kad laivas turi "ypatybę" krypti į vieną pusę. Ne mažiau kaip dešimtį sykių jis buvo didžiai pakrypes, kada turėdavo daug pasažierių. Bet jis dar nebuvo apsisvertęs.

Na, ir koks čia galėjo būti pavojus? Vieni juokai! Laivas tebestovė priplaukoj prie pat kranto, pati upė, kuria jis plauks iki ežerui, yra tik dviejų gatvių platumo. Kas gi matė, kad laivas apsisvertų ar kad kokia nelaimė jam atsitiktų pačiame viduryj miesto, prie tokios daugybės žmonių, ir kada esantys ant laivo tebesikal-

ba su stovinčiais ant kranto? Negalimas dalykas. O jeigu kas ir būtų, tai juk kapitonas ir jureiviai tuojaus persergėtų pasažierius.

Ne, pavojaus negalėjo būti. Ir pasažieriai linksmos toliaus, tuo tarpu kada gremėždiškas laivas vis daugiaus slinko ir traukė visus į baisią prapultį.

III.

Apacioj, laivo viduriuose vyriausias inžinierius pastebėjo, kad laivas krypta. Jis tuojaus suprato, kad grėsia didelis pavojus. Šoko prie balasto kubilų — balastas nebuvo pripildytas. Prie balasto pripildymo dirbo žmogus, kurs tam darbu išmokti turėjo išviso dvi dienas.

Nuo pat ryto balasto kubilai buvo ištuštinti. Reikėjo juos dabar kuogreičiausia pripildyti. Vyriausias inžinierius su savo pagelbininkais griebėsi lei-

sti vandenį į balasto skyrius, kad atitaisius kryptantį laivą. Tas buvo lygiai už septyniolikos minučių prieš apsisversiant laivui.

Ant nelaimės, balasto kubiluose buvo tur but kur-nors spraga ar skylė, ir pripildyti jų nebuvo galima.

Išsigandę inžinieriai davė pavojaus ženklus laivo komandai viršų. Bet iš ten neatėjo jokio atsakymo.

IV.

Viršų ant dekj žmonės tebebuvo linksmi. Jie nenumanė, kas dedasi, iki paskutinei minutei.

Kada krėsiai, skrynutės ir visoki daiktai pradėjo pulti su kryptančiu laivu, žmonės pradėjo rėkti neapsakomą baimę. Prasidėjo neapsakoma suirutė. Vyrų mergaitės, vaikai, motinos su kudikiams pradėjo mlyties laive, puolė į kilančio laivo pusę, bėgo iš apatinių de-

ky į viršutinius. Keletas vyrų, kurie nepamėtė samonės šioj baisioj suirutėje, nušoko nuo laivo ant upės kranto. Tvirta žemė buvo taip arti.

Vienas iš taip išsigelbėjusių buvo lietuvis.

Klaikus tai buvo vaizdas.

Iš kranto žmonės pradėjo mlyti į vandenį bačkas ir viską, ką tik nutvėrė, kad skęstantis turėtų ko įsikabinti. Iš laivo Roosevelt buvo mėtamos galbėjimo juostos.

Neužilgo pribuvo prie laivo daugybė laivelų ir apsiautė iš visų pusių apsisvertusį laivą. Bet daugeliui, daugeliui jų pribuvimas buvo po laikui.

Laiveliai gelbėjo, ką dar galima buvo išgelbėti. Šimtai kunų buvo ištraukta iš upės į laivelius. Kiti buvo dar gyvi, kiti jau nustoję dusuoti. Slenkant minutėms, vis daugiaus buvo negyvų, vis mažiau gyvų. Iš viso miesto buvo pašauk-

ti gelbėtojai, policmanai, daktarai, ligonių dabotojai, ugniesiai.

Už keturiasdešimties mylių į Lockportą buvo duota žinia, kad uždarytą dambą ir sulaikytų upės tekėjimą.

Laiveliams graibant kunus iš upės, gelbėtojai metėsi ant laivo šono su kirviais, norėdami pramušti į laivą skylę, kad išgelbėjus ten esančius žmones ar bent jų lavonus ištraukus. Bet kirviais nieko negalima buvo padaryti. Tada tuojaus gauta acetilino žiebtuvų ir jais pradėta deginti skylės laivo šone. Laivo kapitonas Peder-son buvo norėjęs neduoti "gadinti" laivo. Bet minia jį už tai tik ką nenuliniavo. Kada pradegintos skylės, laive jau nebebuvo nei vieno gyvo žmogaus, ir gelbėtojai iš gilaus patamsio traukė tik apglebusius lavonus.

Ištraukti iš upės ir iš laivo vidurių lavonai buvo nešami ant kranto, į antrojo regimento ginklą, į laivą Roosevelt ir į artimiausias warehouses.

Pribuvo ambulanai, daktarai iš visų Chicagos ligonbučių ir ligonbučių komandos su pulmotorais.

Prasidėjo gaivinimo darbas. Iš pulmotorų buvo laukiama stebuklų, kad jie inkvėps naują gyvastį tiems, kurie jau nustojo dusuoti ir kurių širdis nustojo plakus jau keliolika minučių ar net ir keletą valandų atgal.

Gelbėtojai prie pulmotorų dirbo kiek tik jiems jėgos leido. Bet tuščios pastangos. Lavonų suguldyta šimtais, o pulmotorų vos kelios dešimtys. Kol begaivinamas yra vienas iš lavonų, visi kiti turi gulėti atšalę, o kiekviena minutė didina šansus, kad jie niekad nebegalės vėl atsisturti šiame pasaulyje.

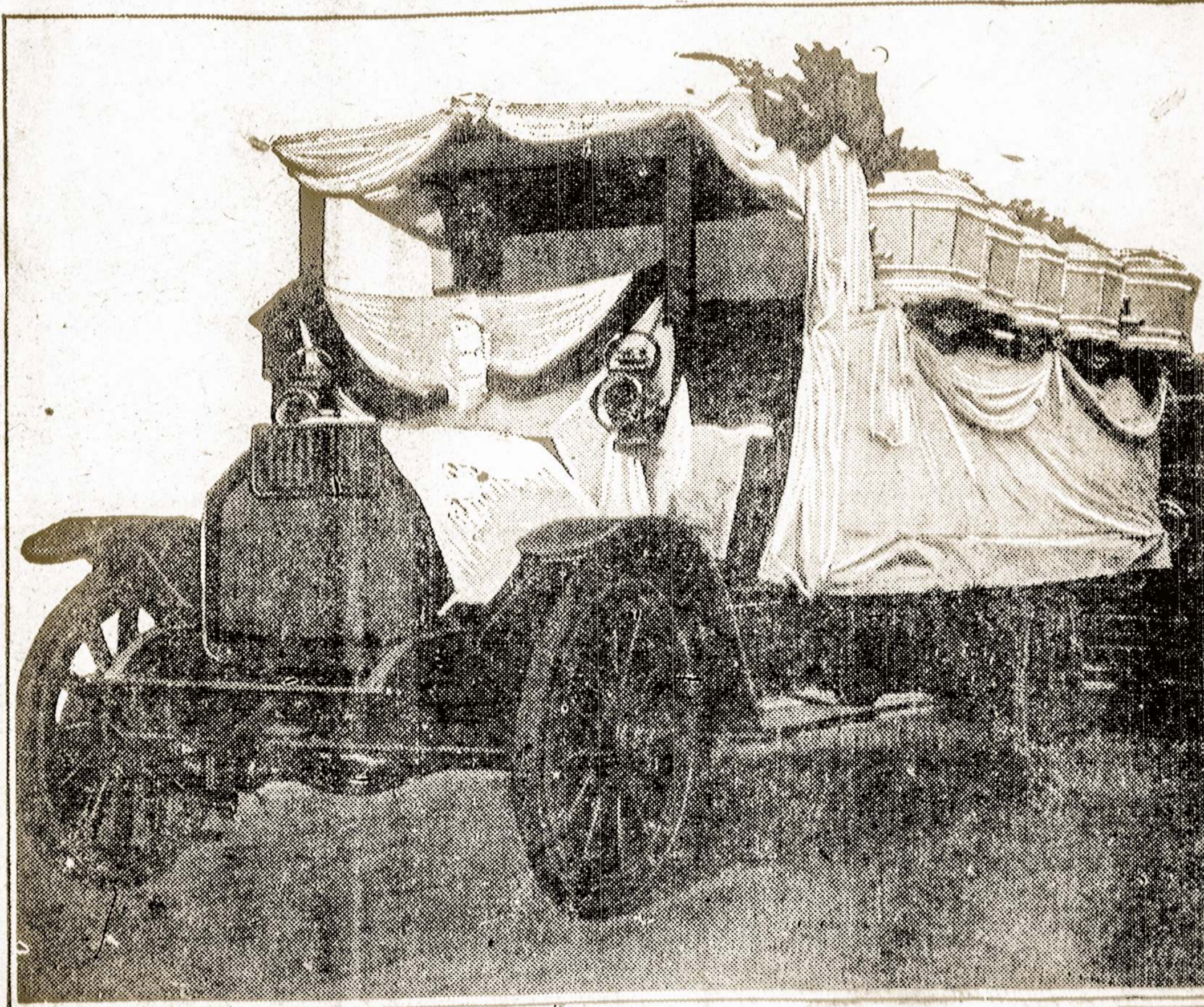
Betgi pulmotorais buvo sugrąžinta daugeliui gyvastis. Al. Davidonis, "Naujiečių" bendradarbis, kurs dirbo prie gelbėjimo pulmotorais, skaitė, kad iki šimtų žmonių buvo sugrąžinta gyvastis pulmotorais ir greitai daktarų pagelba.

V.

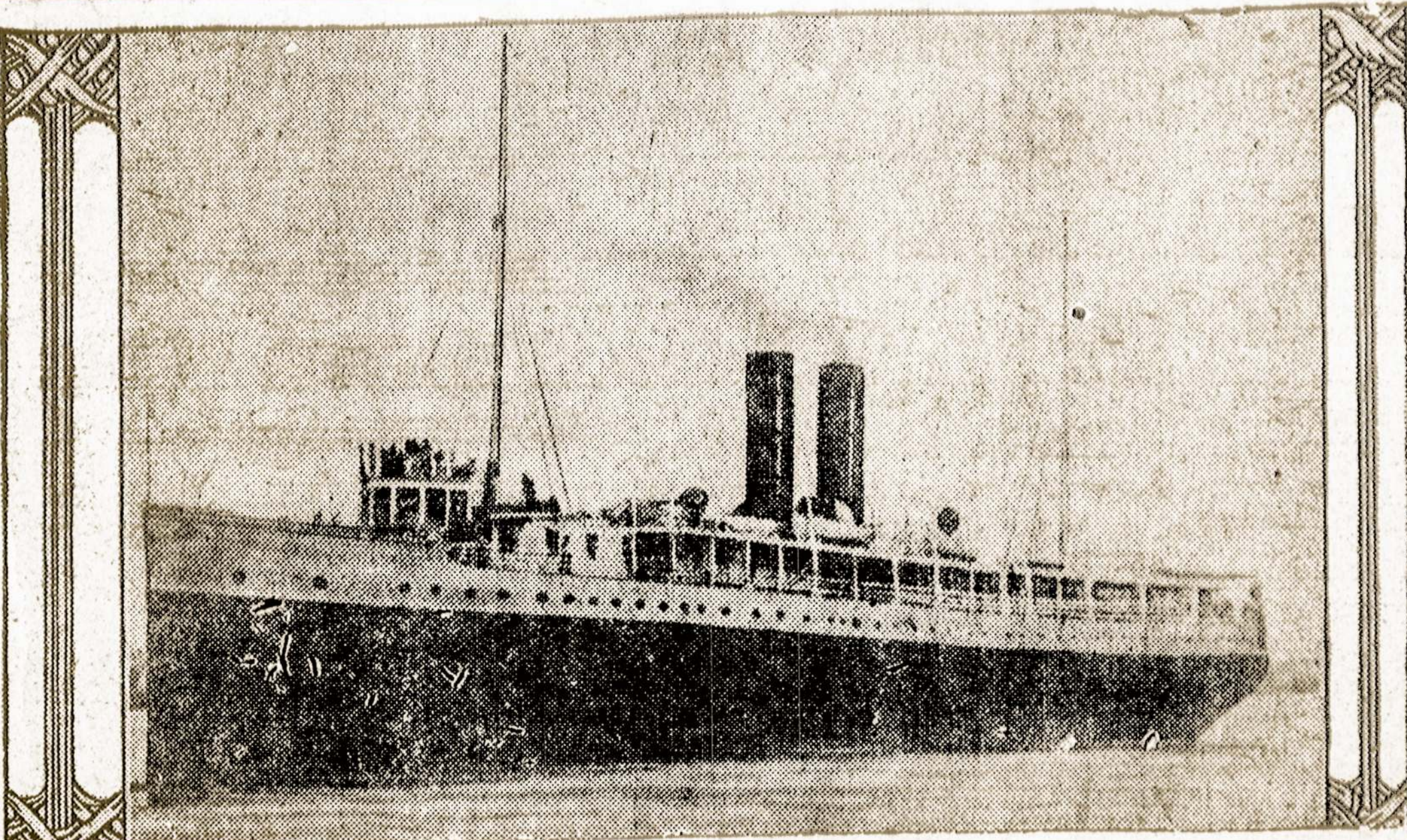
Nelaimės vietą iš visų pusių apsiautė minios žmonių. Pro minias skverbėsi nelaimingųjų giminės, puldinėjo prie policmanų, prie gelbėtojų, klausinėdami, ar kas nežino, ar išsigelbėjo jiems brangus asmuo, ar jį sutiko baisus likimas.

Gelbėjimo darbas ėjo toliaus, bet iš upės ir iš laivo buvo ištraukiami jau tik atšalę lavonai. Kiti jau buvo išpurte ir baisūs.

Buvo neapsakomai griaudžių reginių. Ir tie reginiai ėjo vienas po kitam per ištisas valandas.



EASTLANDO AUKŲ GRABAI



LAIVAS EASTLAND

Endo Auku Atminčiai



EASTLANDO AUKOS

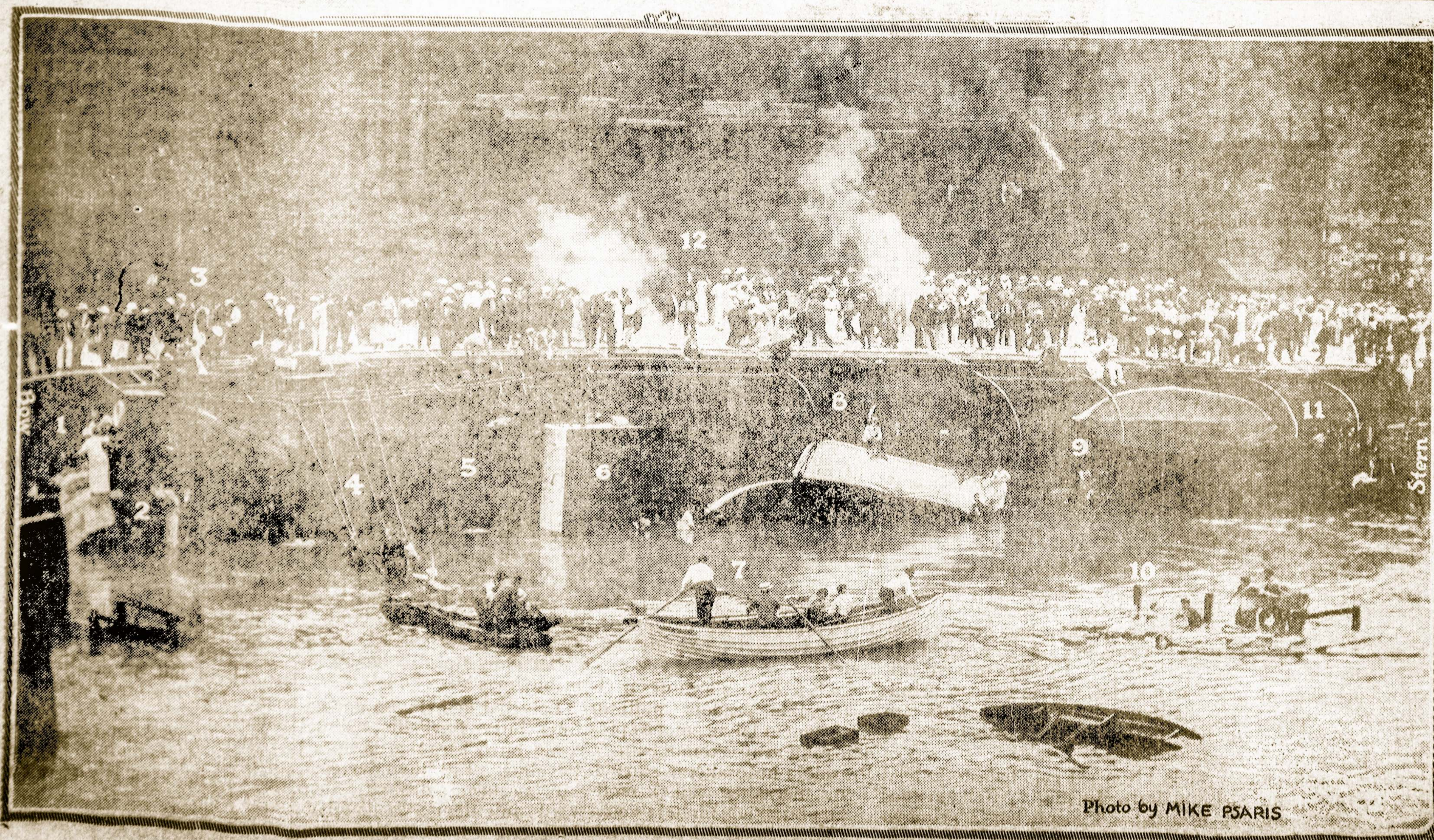


Photo by MIKE PSARIS

APSIVERTĖS EASTLANDO LAIVAS, KAIP JIS BUVO MATOMAS IS ANTROS PUSĖS UPĖS.

Ispudžiai šermėnų žuvėsių ant Eastlanda

Panėdėlyj, t.y. trečią dieną po atsitikimui nelaimės ant Eastland'o, nuvažiavau Cireron, Ill. Išlipau iš karo, einu 49 gatvę. Šitai ant šalygatvio, ties vienu namu burys žmonių. Prie durų iškabintas vainikas su baltu kaspinu — numirėlio esama namuose.

Kreipiuosi į vieną iš burio:
— Šiuose namuose kaip matyt nabašninkas yra?
— Taip, tamsta, mergaitė, paškenduolė alvežia.
— Ar lietuvaitė?
— Taip, lietuvaitė.

Einu vidun. Užlipau ant antro lubų. Įėjau. Nedidelis kambarys. Keletas žmonių klupo, meldžiasi. O štai baltame grabe guli nabašninkė. Vėdas persimainęs, lyg nubruožtas. Bet matyt bula jaunos. Žymu, kad ir graži ji buvo. O ras ar tai nuo žvakų degimo, ar tai dėl daugumo žmonių susirinkimo, o gal dėl tos pačios mirties, taip ne laiku pagavusios tą jauną mergaitę ir slėgiančios visus namiškius, visus susirinkusius — išrodo sunkus, akmeniu slėgiąs.

Neramu. Lyg ko gaila. Galva pradeda sukties. Kreipiuosi į vieną moteriškę prašydamas nurodyti man šeimnininkus. Ji liepia eiti kitan kambarin. Įeinu.

Pagyvenusi, taip 40—50 metų amžiaus moteriškė rimo sunėrus rankas ant stalo. Manęs nemato. O gal ir nenori matyti; gal jai įkirėjo svečiai — juk dešimtimis ji perleido panašių man žmonių į tas dvi, tris dienas.

— Aš matau šeimnininkę šių namų? — klaūsiu moteriškės. Ji pažiūri į mane ir linksi galva. Jos lupos kruta... gal dukters vardą mini... Sunku klausiti.

— Tamsta... esi motina žuvusios?

Moteriškės lupos labiau pradeda krutėti... Ašaros išsisunkia iš po blakstienų ir pamažu rieda žemyn. Moteriškė prideda kraistę prie ašaros ir toji sugeria ją.

— Taip, aš motina...

— Aš esu reporteris lietuviško laikraščio "Naujienu"... gal tamsta atsakytumėt į keletą mano klausimų.

Moteriškė linksi galva. Jai matyt sunku kalbėt.

Klaūsiu vardo, pavardės, amžiaus nabašninkės, kame dirbo, kur mokinosi ir t.t.

— Katrina Kasparaitė, 19 metų, dirbo viename Western Electric ofisu, mokinosi išpra-džių pas seseris, paskui angštesnėje mokykloje užbaigė ji kolegiją.

— Ar paliko nabašninkė brolių, seserų?

— Taip, paliko brolių, seserų... bet kas iš to... kam jai reikėjo mirti.

Skubinau apleisti namą. Sunku buvo net pašaliniam matyti tą nelaimės ištiktą šeimyną. Stai aš jau ir ant gatvės. Atsivėpiau lengviau.

Ir vėl panašų vaizdą, tokį skausmą sutikti galima buvo kiekvienoje šeimynoje, kuri

Eastlando Aukų Atn

palietė liepos 31 dienos atsitiki-
mas.

Ant gatvių jaučiasi taipgi
kas tai nepaprasto. Žmonės pa-
siję šventadieniais rubais
Žmonių irgi nepaprastai daug.
Bet tai ne linksmas, ne šventa-
dienis vaikščiojimas. Jaučiasi
kas tai nepaprasto. Žmonės
daugiausia buriais stovi. Pra-
siskirs, žiūrėk — kitoje vietoje
ir vėl susispietė kruvon. Sen
ir ten matosi didesnis burys.
Ties ta vieta jau butinai stovės
karavanas (vežimas numirė-
liui vežti).

Užeks numirėlių. Reikia pa-
žiūrėti gyvųjų... Išsigelbėjo
Marazas. Keliauju pas jį. Ve
jau ir jo namo duris. Pasibel-
džiau. Duryse pasirodė mote-
riskė.

- Ar čia gyvena Marazas?
- Taip, čia.
- Ar jis namie.
- Ne, nėra.
- Kaip greitai bus?
- Nežinau.

— Tai gal tamsta papasako-
tum apie jo išsigelbėjimą?

— Tai kitas važiuo laivu ir
išsigelbėjo. Manasis gi nė Ele-
ktrikinėje nedirbo. Tik šian-
die jį išėjo Elektrikinė be-
ne gaus darbo... Mat kaip
daug nuskendo, jai gal ims nau-
jus.

Keista man pasirodė. Da vie-
nų nespėjo užkasti, o jau kiti
jų vietos laukia. Ką gi — gy-
venimas bėga savu keliu.

Da reikia atlankyti vieną na-
bašninkę. Jos tėvai gyvena
ant 48 court. Oh, nebesinori
jau jų matyt. Iš mažens ne-
kenčiau numirėlio. Bet reikia
visgi atlankyti. Laikraščiui rei-
kalinga. Skaitytojai laukia
naujienu.

Einu. Štai ir namas. Prie
durų ant gonkų šneka dvi mer-
ginos. Prisiartinu ir klausiu:

— Ar čia gyvena A.?

— Čia.

— Ar galiu aš matyt nabaš-
ninkę.

— Viena mergaičių linksi
galva ir veda mane ant antrų
lubų.

Įeiname salėn. Mergaitė pa-
taisė staltiesę, o aš dairausi na-
bašninkės. Bet nabašninkės
nėra. Mano gi mergina išbėga
per virtuvės duris ant porčių.

— Kur gi toji nabašninkė —
mąstau sau vienas, ve čia, ve
virtuvėj nematyt... nejaugi ant
porčių. Keistus žmonės: naba-
šninkę sumanė ant porčių pa-
guldėti. Keistus! O ve
ir mano panaitė sugrįžta su ko-
kiu tai seniu.

— Aš norėčiau nabašninkę
pamatyt — sakau seniui.

— Kokią nabašninkę?

— Nugi tą, kur mirė...

— Niekas pas mus nemirė.

— Kur paskendo...

— Niekas ir neskendo.

— Ką subatoj ant Eastland
žuvo...

— Mes visi esame, niekas
musų nepražuvo.

Ir rodosi, kad senis lyg šyp-
sosi.

Pyktis pagavo mane. Išsitrau-
kiau iš kišenius "Tribune'o"
numerį ir kišu seniui.

— Ve, sakau, žiūrėk, čia pa-
braukta raudonu pašiuku. Tai
tamstos duktė, kuri nuskendo
ant laivo Eastland.

— Ne, ji čia štai prieš tam-
stą stovi.

— Tai ji gi visai ne nabašninkė?

— Kaip matai.

— Bet kaip gi atsitiko, kad



ATSAMĖS KUNAS GAIVINAMAS ANT ŠALIGATVIO PULMOTORU.



POLICMANAI NEŠA NUO LAIVO LAVONUS.



APSIVERTĖS EASTLANDO LĖIVAS MATOMAS NUO TILTO.



CAPTAIN HARRY PETERSON

Eastlando kapitonas, kurį žmo-
nės norėjo įmesti į upę už tai,
kad jis buvo neduodęs kirsti
skylių apvirtusio laivo šone. —
Už Eastlando nelaimę kaikurie
norėjo ant kapitono suversti
visą bėdą.

angliškose laikraščiuose pra-
nešta apie josios nuskendimą?

— Mat, tamstėle, ji važiuo
piknikan, bet pavėlavo. O pas-
kui, nepavykus piknikui ji ne-
siskubino namo. Atsilankius

anglškų laikraščių reporte-
riams jos da nebuvo namie.

Mes manėme, kad ir ji žuvo. O
reporteris ir pranešė, kad žuvo
si.

— Ale kad aš pats klausiau

jos ar yra nabašninkė, ir ji man
pasakė kad yra.

— Tur būt nesuprato, ką ta-
msta klausei, ba mat lietuviškai
ji labai silpnai šneka.

Aš atsisveikinau su nabašninkė

ke ir atvažiuoau Chicagon.

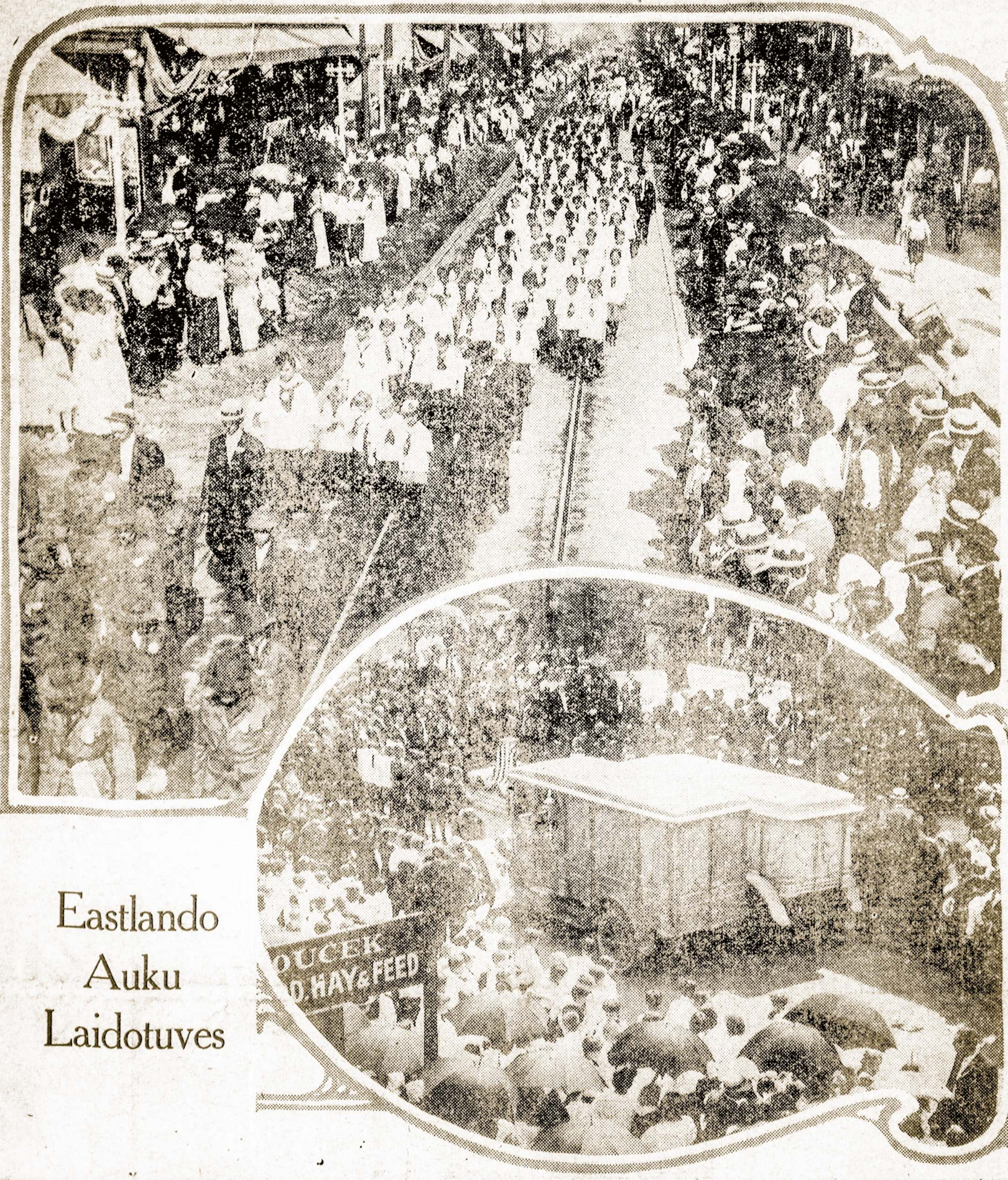
Reporteris

kompanijos per dešimtį mėne-
sių, pasibaigusių 30 d. balan-
džio š. m. turėjo gryno pelno
\$2,001,803. Pernai jos turė-
jo tik \$1,712,353 pelno.

WASHINGTON, D. C. — Suv.

Valstijų didžiosios ekspreso

Eastlando Auku Atminčiai



Eastlando
Auku
Laidotuves

Redakcijos Straipsniai

"EASTLANDO" NELAIMĖ.

Garlaivio "Eastlando" nelaimė, sunaikinusi 24 d. liepos daugiau, kaip tukstantį žmonių gyvasčių, nuliudimu ir sielvarta pripildė milijonų Chicago ir visos šalies gyventojų širdis. "Vargel" išsiveržė iš kiekvieno lūpų, kada atėjo žinia apie tą nelaimę. O minios giminių ir draugų nelaimingojo jaunimo, kuris neįsivaizdavo pavojaus, pateko ant nelaimingo "Eastlando", nusigandę bėgo į katastrofos vietą, kad suradus savo brangiuosius tarpe tukstančių ištrauktųjų iš vandens kūnų. Daugelis, deja, surado lavonus. Kiti-gi baissios sielos kanciose laukė, kol iššins iš apsvėrusio laivo trokštančias jame jaunikių ir merginų gyvastis. Laukė keletą dienų ir naktų, išsilaikę, kad ir juos reikiatų gauti šaltavonų kruvos... Sekė laidotuvės po laidotuvių...

Smulkūs to atsitikimo aprašymai, vardai kaikiurių žuvusių ir išsigelbėjusių žmonių, arčiau žinomų lietuvių visuomenėi, jau buvo paskelbti įvairiuose "Naujienu" numeriuose. Šiame numeryje telpa trumpa tu aprašymų sutrauka.

Bet šale faktiškos "Eastlando" incidento pusės yra da ir kita.

Kodel atsitiko nelaimė?

Kodel žuvo ant ekskursijos laivo tie šimtai gyvasčių? Ne audra, ne kokia kita nepergalima stichijos spēka pavertė "Eastlando" pasažieriams ramų pažos upės vandenį mirties patalą.

Laivas apsvėrtė delto, kad jisai buvo nelikęs. Jisai nebuvo pritaikytas tam, kad ant jo galėtų saugiai keliauti apie trejetas tukstančių žmonių.

Kaltė puola, vadinasi, ant laivo savininkų ir jo prižiūrėtojų. Jėgu jie, slafydami laivą ir važiodami juo publika, būtų elgęsi taip, kaip reikalauja saugumo taisyklės, tai nelaimė būtų neatsitikus.

Bet nereikia manyti, kad "Eastlando" valdytojai neįpildė tu taisyklių tikslai per neapsižiūrėjimą, per klaidą.

Per neapsižiūrėjimą inžinieriai galėjo padaryti blogą laiavą. Bet neapsižiūrėjimo negalėjo būti kompanijoje, kuri tuo laivu paskui naudojos bėgių keleto metų.

Ne klaida-gi taip-pat buvo iš jos pusės, kada ji kreipėsi prie valdžios inspektorių, prašydama, kad jie leistų gabenti "East-

landt" kuodaugiausia pasažieriu.

Išpradžių ji iškaulijo (ar nusipirko) iš jų leidimą gabenti 2,000 žmonių, o paskui — net 2,500. O kiek ji da priimdavo pasažierių virš šitos "begalės" skaitlinės, tai iki šiol niekas tikrai nepatyrė.

NELAIMINGA SISTEMA.

"Eastlando" nelaimė tečiaus yra ne vienintelis tos rūšies atsitikimas. Žinios apie panašias nelaimes kartojasi iš dienos į dieną, iš metų į metus.

Ant laivų, ant gelžkelių, prie namų statymo, fabrikuose, kasyklose — nuolatos ir nuolatos žūva žmonės. Suvienytose Valstijose jų kasmet nuo nelaimingų atsitikimų pražūva šimtai tukstančių. Ir kiekvieną kartą tu atsitikimų pamate guli tos pačios žymės.

Tos, kurias mes pastebėjome "Eastlando" katastrofoje.

Štai gelžkelio nelaimė. Nu-virto nuo bėgių traukinys. Keletas dešimčių pasažierių ir traukinio darbininkų užsimušė; kita tiek susižeidė. O prie-žastis? — Buvo nudilę gelžkelio bėgiai; blogai veikė netikęs tormozas nesuvaldė garvežio pailsės nuo ilgo ir sunkaus darbo mašinistas; traukinys per greitai važiojo... Ne neapsižiūrėjimas, ne klaida, bet — noras su mažiausia kaštų gauti daugiausia pelno.

Tas-pat ir kasyklų nelaimėse. Užsidega sprogstančios gazai, ir akmenų su anglimis kalnas palaudoja dešimtis ir šimtus darbininkų. Katastrofos nebutų buvę, jeigu kasyklų kompanija būtų pasirupinusi prašalinti gazas iš kasyklų, jeigu ji būtų tvirtu rentiniu parėmus sienas kasyklų viduryje, jei ji būtų pastatius prie darbo gerai išlavintus žmones. Bet venteliaci-gos intaisymas, rentiniai ir išlavinto angliakasio spēkos daug kaštuoja; kompanijai-gi rupi pelnas.

Ne kiekviename atskirame nelaimingame atsitikime todėl reikia įsikišti ty nelaimių priežastis, bet toje sistemoje, kuri juose visuose apsiereikia.

Toji-gi sistema, kaip matėme, yra ta, kad asmens, i kurių rankas esti pavedamos žmonių gyvastis — garlaivių pasažierių, gelžkelių keliautojų, kasyklų ir fabriku darbininkų — žiuri vien, kaip su mažiau išlaidų padarius daugiau inėigų.

PAVOJUS VISUOMENEI.

"Eastlando" savininkai pasistatė laivą tuo tikslu, kad turėjus iš jo pelną. Kad to pelno gavimui reikės pasažieriai važioti, tai savininkams, suprantama, buvo žinoma išanksto. Bet ne tas jiems buvo svarbu. Teikimas patogumo žmonėms buvo jiems tikslai neišvengiamu priemonė daryti pelną.

Todel jie ir stengėsi to patogumo duoti žmonėms tikslai tiek, kad žmonės neatsisakytų važiuoti laivų kad eity biznis.

"Eastlando" ponai indėjo i laivo statymą pinigų ir jie norėjo atsiimti iš biznio ne tikslai tuos pinigus, bet ir priedą. Juo didesnį priedą, tuo geriau. O tas priedas yra tuo didesnis, juo daugiau pinigų įeina nuo pasažierių ir juo pigiau atseina laivo užlaikymas.

"Jeigu "Eastlandą" būtų valdęs miestas, o ne kapitalistiškoji kompanija, tai jisai (miestas) būtų žiurėjęs tikslai to, kad apsimokėtų laivo statymo ir vartojimo išlaidos. Tikslu-gi jam būtų buvęs ne pelnas, bet žmonių patogumas. Tuomet nebutų reikėję ne priverstinų įstatymų, kad apsaugojus laivo pasažierių gyvastis.

Tai-gi ta sistema, kuri gimdo "Eastlando" ir panašias nelaimes, yra privatiškas visuomenės patogumui arba darbui reikalingųjų daiktų valdymas.

Kol laivai, gelžkeliai, kasyklos ir fabriškai bus rankose atskirų asmenų ir kompanijų, kol tie daiktai bus vartojami ne visuomenės labui, bet pelno darymui, tol katastrofos, panašios i "Eastlando" katastrofą, nesi-liaus žudžiusios žmonių gyvastis.

Pagedusį šunį, išstrukusį i klėtkos laukinį žvėrį, ligų mikrobus — žmonės užmuša arba padaro nekenksmingais. Bet tos pėsrūsios sistemos, kuri at-

neša žmonijai daugiau bėdų, kaip visi pagedę šunes, visi laukiniai žvėrys ir visų ligų mikrobai, visuomenė nepanaikina.

Didžiausio sau pavojaus žmonės nemato.

Eastlando nelaimė ir jos priežastis

Irwin Tucker matė, kaip paskendo Eastland. Gyvais ir karštais žodžiais jis aprašė tą didžiausią nelaimę. Savo aprašyme jis išreiškė pasipiktinimą ir pasibjaurėjimą tais, kurie yra tos nelaimės kaltininkais. Nei vienas lakraštis tokio gyvo aprašymo neturėjo, vienok nei vienas laikraštis nepriėmė Irwin Tuckerio aprašymo. Jį atspausdino tik "American Socialist". Išvertę, paduodame dabar tą aprašymą Naujienose. —

EASTLANDO TRAGEDIJA

Tukstantis mergaičių, motinų, vaikų ir vyrų, sugrųstų i aliejuotą marmalynę, ėmėsi su mirtim ir duso, gargaliuodami ir pukšėdami juodam šaltam vandenį.

Vienoį trumpoj valandėlėj čielas didelis spiečius kovojančių su mirtim ir skenstančių žmonių pašluota i nasrus šaltai baisiai mirčiai.

Tik valandėlę atgal jie visi buvo pilni džiaugsmo, tikėdamies turėti linksmią dieną, kada Eastlandas pradėjo krutėti, prisirengęs išplaukti.

Pučiami ryto vėjelio plaveno balti mergaičių drabužiai, išpuošti stugomis.

Sviesoj blizgėjo brangūs grandinėliai ir pakabos ir karolių eilės — iškilmės papuošalai.

Sunkių triusų uždirbti ir sutaupti pinigai turėjo bent šiai vienai dienai atidaryti linksmės vartus.

Draugas šaukė draugui iš laivo i doką ir iš doko i laivą, mojavovo sudieu, juokavo.

IR TADA — laivas apsvėrtė ir suvertė jų tukstantį ir daugiau i riebių juodą purvyną upės padugnėje ties sručių ištaka.

Laivo viršus buvo persunkus, laivas neturėjo užteklinio pločio ir gilumos; jis buvo paslalytas pigiai sulaupymui pinigų.

Balasto vieton buvo skiriamai pasažieriai, kad daugiau pinigų suėmus.

Kam reikalingas atsargumas? — Jie juk tik paprastai darbininkai. Omes turime iš to pinigų daryti.

Laivų statymo kompanijos direktorių pačioms reikia brangiųjų akmenų ir Pomerantijos šunų.

O transportacijos kompanijos prezidento sunui reikia naujo automobiliaus.

Biznis yra biznis. Kuo daugiau paūmsti žmonių ant ekskursijos laivo, tuo daugiau pinigų pelnysi. O jie tegul rizikuoja pasklesti. Mes rizikuojame savo pinigus, o jie tegul rizikuoja savo gyvastimis. Tai viskas, ką jie turi.

II.

Ištisas dienas po to jie buvo ištraukiami iš vandens vienas po kitam.

Linksmai balti drabužiai, plėvėsuojanči kaspiniai, pluksnos ir stugos buvo sumankyti ir suplėsyti ir pilni purvo, arba buvo nudraskyti nuo subrozgintų, išpurtusių ir pajudavusių kūnų.

Maži kudikėliai, jaunutės mergaitės, tik ką pradėjusios vystyties i moteris, motinos prazilusios nuo metų ir rūpesčių.

Jauni vyrai, tiesys ir gražūs, berniukai, pirmu syk sulaukę tikrų vakacijų, senesni vyrai, šeimynų tėvai, išvažiavę su rūpesčiu apie savo šeimyną. —

Jie visi tapo išdrėbti iš geležinio laivo, tapo išskystyti pavieniui iš šaltos mirštančios žmonių masos, kuri taip neužilgo prieš tai buvo linksma piknikininkų kruva.

Western Electric kompanija, kaip daugelis sako, lėpė savo darbininkams važiuoti i šitą pikniką ir grąšino sulaikyti dviejų savačių alq tiems, kurie nevažiuotų.

Jie norėjo, kad šitas piknikas būtų didžiausias iš visų Chicago piknikų, nes jiems reikėjo pasigarsinimo.

Ir laivas uždirbo daug pinigų pardavęs daug tiketų, o transportacijos kompanijos šerinkams reikia daugelio pinigų; jie turi sekančią žiemą užsipirkti sėdynes operoj

Eastlando Aukų At

ir jiems reikia operinių dra-
būžių ir brangiųjų akmenų.
Ir iš transportacijos kompa-
nijos negalima atlyginimo rei-
kalauti daugiau negu yra ver-
tas laivas.

Tuo būdu, statydami pigius
laivus ir sukrušdami į juos tuk-
stančius pasažierių, jie uždirba
beveik užkeikusiai užlaikymui
savo pozicijos augštesnėje
draugijoje.

III.

Aš mačiau ekskursijos agen-
tą, žmogų nuo kurio prigulėjo
prileisti tiek daug žmonių į lai-
vą. Jis verkė, kaip vaikas.

Nebegalėdamas ištarti žodžio
ir pasakyti savo pačią, kaip tas
atsitiko, jis raudėjo, išvertęs
akis į tą baisenybę kurią regė-
jo.

Aš mačiau laivo kapitoną ir
jo pagalbininką, kuriuos poli-
cija dabojė nuo žmonių, kad
jų nenulindytų, nes apjaki-
me jie norėję neleisti pragžėsti
skylių apvirtusio laivo šone. (O
taip, be abejonės, ant jų puls
visa kaltė; negalima laukti, kad
teismuose būtų valkiojami tie,
kurie iš to padarė pinigų.)

Aš mačiau policmonus, kurie
laikė žmones, kad nesigrustų.
Nors pratę matyti pavojų ir
mirtį, jie negalėjo išsilaikyti ne-
verkę, matydami, kaip puolė
skausmo perimtos minios jieš-
koli savo mirusiųjų.

Aš mačiau milžinišką figurą
policijos viršininko, mačiau,
kaip jo akys buvo pribrinkusios
ir raudonos, kada jis stengėsi
kiek galėdamas užlaikyti tvar-
ką minioje.

Aš mačiau pamišusius gim-
nes — netvirtais žingsniais svy-
ruojančius iš šono į šoną su
plačiais atidarytom, bet nema-
tančiom akim, verkančius, du-
saujančius, bejėgius.

Aš mačiau, kaip nebylės mi-
nijos davė jiems kelią ir gelbė-
jo jiems praeiti.

Bet tai nebebus galvoj
jiems, kompanijos šėrinin-
kams ir jų pačioms, kada jie
valgys pietus Blackstone ho-
telyje arba dalyvaus šokiuo-
se.

Kada sniegas apsnigs tuk-
stančius kapų tų, kurie žu-
vo—

Tukstantis kapų, tukstantis
antkapų, tukstantis tuščių
vieta prie stalo, tukstantis ir
— dešimt tukstančių palauž-
tų širdžių—

Daug čia jiems, po velnių,
tas rup! Jiems reikia pini-
gų, ir jiems ne galvoj, iš kur
ir kaip tie pinigai jiems atei-
na.

IV.

Aš mačiau, kaip ligonių da-
botojos savo uniformose briga-
domis skubino iš kiekvieno li-
gonbučio miesto.

Aš mačiau burelius seserų
mielaširdystės ir juodai apsil-
kusių vienuolių, kaip jos klu-
pojo prie šaltų kunų, bandyda-
mos nkvėpti jiems kvapą.

Aš mačiau daktarus su pul-
motorais, kaip jie iš mirties gel-
mių gyvastis traukė dešimtimis.

Aš mačiau vežimą po vežimui
mirusiųjų, sudėtų lygiomis ei-
lėmis. Lavonai buvo padengti
baltomis paklodėmis ir vežimai
važiavo į laikinuos morgus. Aš
mačiau, kaip minios puolė prie
jų, norėdamos pažinti, mačiau,
kaip žmonės plėtė akis kugde-
no, klykė ir alpo.

Aš mačiau minias žmonių
gatvėse, užsikabinėjusius ant



LAVONAI TRAUKIAMI IS LAIVO VIDURIŲ.

kiekvieno stogo, ant viršutinio
geležinkelio, ant tiltų, išilgai
dokų ir besikabinėjančius prie
prieplaukos.

Aš mačiau, kaip buvo žvėjo-
jami iš upės kunai nuo laive-
lių, plaustų ir tiltų.

Aš mačiau gelbėtojų minias,
kaip jie triuse ant šono apsiver-
tusio laivo ir kapojo jame sky-
les. Aš mačiau, kaip jie trau-
kė kuną po kunui.

Visi buvo gleivėti, sumanky-
ti, subraižyti, baisūs, neapsako-
mai baisūs.

Bet baisiausias dalykas bu-
vo tame, kad niekas nesupra-
to, jog tas viskas buvo dėl
PELNO.

Jog kas nors norėjo pelny-
ties iš pigių griuvančių lai-
vų, kuriuos sukemsama per-
daug žmonių.

Jog valdžios inspektorai,
kuriems pavesla daboli žmo-
nių saugumo, yra lengvai pa-
perkami arba dar lengviau ap-
gaunami.

Jog tų baisybių, kurias jie
matė, jie neišvengs, kol tik
biznis gyvuos dėl pelno.

Minios nesiūlo iš pykčio,
jos buvo tylios ir žingėdau-
jančios, bet neintuzusios—

TAS tai buvo baisiausias iš
visų dalykų.

V.

Eastland laivas buvo pasmer-
ktas per metų metus. Du me-
tai atgal Darbo Federacija pa-
siuntė Washingtonan protestą
prieš tą laivą ir jam panašius.

Laivas buvo netikęs, kada bu-
vo pastatytas, ir šiuo kiekvienais
metais vis darėsi netikėsnis, pa-
vojingesnis.

Pinigų buvo išleista jam pa-
taisyti — ir mažutė laivo uždir-
btų pinigų dalis buvo išleidžia-
ma kartas nuo karto laivui ap-
lopyti.

Bet vis jis buvo pavojingas,
ir tas buvo žinoma. Betgi vi-
sai nebevertoti jo būtų kašta-
vę per daug — kas nors būtų
netekęs dividendų.

Kita vertus, koks-gi reikalas
yra valdžiai paisyti darbininkų
protestų? Organizuotieji dar-

bininkai yra tik neišmanėliai
ir kvailiai, kuriuos lengva ve-
džioti už nosies kiekvienais rin-
kimais.

Organizuotas kapitalas moka
geras algas valdžios atstovams,
o darbas apie savo bėdas paur-
gia, paurgia ir užmiršta.
(Kapitalas niekad neužmiršta,
ir jis žino, kad darbas yra mul-
kis.)

Nieko nebus — nepasken-
do nei vienas turtuolis. — O
ką tas reiškia, kad kelios ste-
nografės su paprastais darbi-
ninkais prigėrė?

Kontraktorių ir kompani-
jos direktorių ir šėrintinkų pa-
čios gaus naują eilę, ir gaus
francūzišką pudelį, ir didžios
spėkos automobilių. Dar-

bas yra nemandagus ir jis yra
pavojingas prasigypvenimui.

VI.

Po Lusitanios nelaimei mes
atkišėm savo kumštį į Vokiet-
jos veidą, ir grasinom kare, ne-
žiurint į tai, kad pasažieriai
plaukė Anglijos laivu, kurs ve-
žė amuniciją, skiriama Vokie-
tijos kareiviams užmušinėti, ir
nežiurint į tai, kad Anglija ap-
krausto mūsų laivus ir niekina
mūsų pasažierius ir kenkia mu-
sų pirklybai.

Bet ant Lusitanios pražuvo
keli milijonieriai, o todėl mes
turim paskandinti keletą karis-
kų laivų, jeigu milijonieriams
nebus leista važinėties ant di-
namito karės zonu be jokio pa-

vojaus, kada tik jie panorėtų.
Po Titaniko nelaimės mes iš-
leidom įstatymus apie tai, kiek
valčių turi vežties kiekvienas
laivas.

Nes ant Titaniko aukų skai-
čiuje buvo kelios turtingos šei-
mynos.

Tečiau ant laivo General
Slocum visos aukos buvo bied-
nuoliai. Ir nors buvo parody-
ta, kad gyvasties gelbėjimo
prietaisai buvo pripildyti švi-
nu, kad švyrkšlės ugniai gesinti
buvo supuvusios ir subirėjo vos
paliestos, —

Mes nieko nedarėme, nes
biednujų gyvastis nieko nereik-
škia.

Eastlando aukos buvo visi
biednuoliai.

O mūsų pačių valdininkai, ir
miljonieriai, ir biznieriiai yra
nelaimės kaltininkai. Todėl
mes žinoma nieko negalim pa-
daryti.

VII.

Dabar paklausykite jus visi,
kurie pasibašėjote Eastlando
nelaime.

Tai ant jūsų gula nelaimės
kaltė.

Ir ji gulės ant jūsų, kol tik
jūs nesiliausite skaite, kad pi-
nigai yra svarbesnis dalykas už
žmogaus gyvastį.

Kol jūs nesiliausite rėmę tą
tvarką, kurioj biznis yra veda-
mas privatiškai naudai.

Kol jūs nesiliausite palaikę
tą tvarką savo žodžiu, valia ir
balsais rinkimuose.



DIVER BROWN OF MILWAUKEE AT WORK BETWEEN DECKS WHERE MOST OF THE BODIES WERE FOUND.
Naras Brown iš Milwaukee dirba apvirtusio laivo tarp dekyje, kurs paskirtas buvo šo-
kiams ir kur daugiausia buvo rasta lavonų.

Ardo Aukų Atminčiai

PIKTAZODŽIUOTO — kurie sakote, kad tai — kuria buvo Dievo valia," ir kad esąs "pasimokinimas lengvamamams."

Jūs pamokslų sakytojai, kurie iš šitos baisios nelaimės tik tą išvedate, kad "gyvenimas yra trumpas," ir kad mes turime būti prisirengę "mirti gerai mirtim," —

Jūs taipgi esate tarnais tos išsišiepūsios juodos šmėklos, Gomo, to neprieteliaus Dievo ir žmogaus.

Judošiai blogesni už Iskariotą! nes Iskariotas turėjo pasiteisinimą, kad pasikorė!

Jūs, kurie negalite matyti to aiškaus fakto, kad kaip Dievas yra Dievu, šioj nelaimėje žmonių gyvastis buvo aukomis —

Jūs esate žmogžudystės bendrais ir kaltybės dalininkais!

— ZMOGŽUDŽIAI! ALISTAI! IDOLATO-

dumo, to neprieteliaus Dievo ir žmogaus.

Judošiai blogesni už Iskariotą! nes Iskariotas turėjo pasiteisinimą, kad pasikorė!

Jūs, kurie negalite matyti to aiškaus fakto, kad kaip Dievas yra Dievu, šioj nelaimėje žmonių gyvastis buvo aukomis —

Jūs esate žmogžudystės bendrais ir kaltybės dalininkais!

dviem žuti. Leisk mane."

Bet senis nepasileidžia. Aš pasinėriau. Tuomet senis paleido. Iškilęs vėl į paviršių, pamaciau, kad prie laivo reikalinga pagelba moterims. Priplaukiau. Ten buvo da keletas žmonių. Peiliais nupjovė lynus, nuleidome valtį upėn, išplovėme drobę, kuri dengė valtį ir pradėjom gelbėti moteris. Mums pavyko tuo laiku išgelbėti keletas ypatų."

Ar bereikia prie to da kokių paaiškinimų?

Nuoširdžiai džiaugdamosi, kad išliko gyvas, paspaudžiau jam ranką. Manau, kad toks darbas pats už save kalba. Mirtas vaikas taipgi lietuvis. Yra vyrų tarpe lietuvių!

per mažučio namelio stogą į augstą mūrą. Staiga įsiai patėjimo, kad namas pradėjo nykti. Jisai išspradžios manė, kad tai tik bandymas laivo viršininkų, kurie nori "iširti" publikos drąsą. Net išgirdęs klikimą apačioj, jis da netikėjo nelaimės galimumu. Tik kuomet jis pamatė, kad kiti jau šoka vandenin, pagavo vaikus, įsikibo laivo turėklių ir atsispyrė koja į vidurines turėkles. Lai-vui parvirtus, įsiai užkėlė ant pasilikusio virš vandens laivo šono pirma mergaitę, paskui dideliu vargu patsai užsiriti ant viršaus.

Išsigelbėjusios šeimos džiaugsmas didelis.

Petrokas paeina iš Šarkaimio kaimo, Viduklių parapijos, Raseinių pavieto. Gyvena Amerikoje apie 20 metų. Dirba Western Electric'e kompanijos dirbtuvėse.

kan viena. Nelaimės momente buvo viename apatiniame laivo kambarių su savo dviem draugėm, viena kurių Miss Mary Skuly nuskendo, o kita — Anna Fridrick išsigelbėjo.

Buvusieji tam pačiam kambarij išsigelbėjo da du vyru. Panelė Daujočiūtė buvo apalpusi ir todėl daug nieko neatmena.

Išgelbėjo šešias merginas



JOSEPH ERINGIS, 3822 S. Kedzie Ave. išgelbėjęs nuo paskendusio laivo Eastland šešias merginas:

Barborą Stanack, Stellą Stanack, Marę Gabiel, Oną Lilman, Ellą Lilman ir Lizzie Lilman.

TRIS ERINGIS IŠGELBĖTOS MERGINOS:



Ella Lilman



Ona Lilman



Lizzie Lilman

TURLOW Ky. miestelis yra vienos mylios ilgumo ir apie 30 pėdų platumo.

Zuve ir Išsigelbeje Lietuviai



PETRONĖLĖ LAVRI-NAVICIUTĖ, lietuvaitė nukendusi ant Eastlando.



KATHRYN CASPED (Kas-peraitė) lietuvaitė nuskendu-



BOLESLOVAS ŠIVICKIS, lietuvis nuskendęs ant Eastlando.

Paskendo

Kathryn Casper, (Katrina Kasperaitė), 1328 W. 49 Ave., Cicero, Ill., mergina 19 metų čia gimusi. Mokinios išpradžių pas seseris, toliaus publiškoje ir augštesnėje mokyklose (high school). Užbaigė kolegiją. Dirbo trečius metus viename Western Electric kompanijos offisų, kaip stenografė. Nabašninkė turėjo seserį, brolių ir tėvus, kurie paliko gyvi, nes piknikan važiavo ji viena. Nelionė buvo nepaprastai graži.

Petronėlė Laurinaite, 1329 W. 48 Ct., mergina 18 metų, čia gimusi. Mokinios išpradžių pas seserį, o paskui regis valdiškoje mokykloje. Dirbo Western Electric'e prie vielų apie dvieji metai. Paliko tris brolius ir tėvus. Velionė priklausė prie vyčių giedorių draugijos ir buvo labai draugių mylima.

Sivickas Boleslovas, 1517 So. 49 Ave. vedęs, 38 metų. Dirbo Western Electric'e už sodininką. Atvažiavo Amerikon apie 6 metai atgal. Paėjo iš Lietuvos nuo Telsių, iš Ezerėnų parapijos, Kauno gub.

Juzefa Ruszinskaitė, mergina, 19 metų, čia gimusi. Dirbo Western Electric'e. Gyveno 3227 Auburn Ave. Vaziavo viena.

Išsigelbėjo

George Marazas, 1334 — W. 48 Ct. vaikas 20 metų amžiaus. Čia augęs (gimė Pitts-

burgh'e, Pa.) Mokyklą lankė valdišką. Dirbo Western Electric'e ketvirius metus. Turi tris brolius ir dvi seseris, gyvi ir tėvai. Ant pikniko važiavo vienas iš visos šeimos.

Ištikus katastrofai, Morazas buvo apačioj, šokių salėj. Vandeniui užliejus salę, įsiai panoromis per laiptus išlindo oro pusėn. Jam taip bekovojant su mirtim prikibo prie jo moteris ir trys vaikai. Jis ir juos visus išgelbėjo.

Kai Morazas išnešė krantan moterį ir tris vaikus, policistai matydami tą nepaprastą darbą, vėl jį įstumė į vandenį gelbėti mažą vaiką, kuris įsikabinęs lentos pludurojo upėj. Morazas priplaukė, paėmė vaiką, bet jau nebeplaukė atgal prie kranto, o pasileido skersai kanalo į kitą pusę.

"Girdi," pasakoja jaunas didvyris, bijojau, kad iš trečio karto nestumtų upėn, ba jau pailsęs buvau ir vargiai bebūčiau ką nors išgelbėjęs. Nuplaukęs kiton pusėn pagavau virvę, kurią nuleido stovėjusieji ant kranto. Atsiduriau ant kranto." "Baisiai," sako, "pavargau."

Klausant tų paprastų papasakojimų žmogaus, nenoroms persipildai pagarba prieš tą darbą, kurį atliko jaunas vaikas, išgelbėdamas moterį ir keturis vaikus.

Ir tas pasakojimas pasakojamas — be jokio pasididžiavimo, be jokio pasigyrimo, lyg kad tai būtų blyves paprasčiausias daiktas atliktas! Esą vanduo buvęs bjaurus — žalias, lyg taukuotas.

Gali lietuviai didžiuties, kad jų tarpe randasi tokių vyrų!



Alex Dogan (Aleksandras Daugkintis), 1437 — 49 Ave. Amerikoje gyvena keturi metai, dirba Western Electric'e ant jų metus prie press mašinos. Paeina iš Kartinios parapijos, Telsių pavieto, Kauno gub.

Štai jo papasakojimas apie išsigelbėjimą:

"Sėdėjau ant pat viršaus, pietų pusėj. Staiga pajutau, kad virstame. Instinktyviai įsikabinau turėklės. Laivas atsigulė ant šono. Pažvelgiau vandenin. O ten žmonės lyg žuvys tinkle ant kranto pritrauktam knibžda. Pasileidau. Štai ir aš vandenij. Kazinkas užšoko man ant galvos ir aš pasinėriau. Tečiaus nušokusiojo matyt buta gero plaukiko. Jis mane da patraukė iš vandens ir pratarė "gelbėkies," ir nuplaukė. Bet štai diktas senis, nemokąs plaukti kapstosi abiem rankom vandenij. Štai jis jau mane pagavo. Štai prašo "gelbėk! Nebeleidžia."

— "Ar nenusigandote?" paklausiau aš jo.

"Pikla buvo. Sakau aš seniui: "Aš juk visviena tams-tos neišgelbėsiu, tai, kam mu-



Joseph Gandietz, 24 metų, dirbo 12 St. store (12 St. ir Halsted gatvės). Amerikoje gyvena jau 9 metai. Paeina iš kaimo Čiuželių, Plungės parapijos, Telsių pavieto, Kauno gub. Amerikoje turi brolių, seserį ir tėvus.

Papasakojo apie nelaimę šitaip:

"Sėdėjau ant viršutinės palubos ant pat pirmagalio laivo kampo. Kaip laivas ėmė virsti, žmonės pradėjo griūti vandenin. Aš pasigriebiau už turėklių. Laivo galas, kame aš sėdėjau, pakilo aukštyn. Tuo momentu atbėgo prie manęs vaikas apsirėdęs matroso rubais. Jisai šoko nuo laivo ant kranto, bet nelaimingai. Vargšas pataikė tiesiog smakrų į krantą ir matyt užsimušęs įpuolė vandenin. Kas man daryti? Pažvelgiau upėn. Vandenyj, pilna knibžda skęstančių. Šokti pas juos, da šokant užmušti keletą žmonių ir paskui kitų tarpe žuti. Ne! Geriau, jei mirti, tai vienam mirti. Pasirinkau likimą ano matroso, užsimušusio į krantą. Maniau tik šokti toliau nuo kranto. Toje valandėlėje atsirado du policmanu. Jie sunėrė rankas laukė manęs. Šokau. Pataikiau ant rankų. Visgi susitrenkiau. Atsipeikėjęs, už kokių penkių minučių pamaciau moteriškę, šaukiančią pagelbos. Puoliau prie jos į vandenį, padaviau ranką. Bet išsirisli ant kranto nebegaliva. Tuo tarpu pasiskubino pributi firemanai, kurie ir ištraukė mus. Po to įsėdau elevatoriun ir parvažiavau namo."

Visi trys minėti vaikinai išvažiavo piknikan drauge. Visi trys ir išsigelbėjo. Reikia da, pasakyti, kad pavojaus momente, jie manė ne vien tik apie save. Visi trys jų gelbėjo ir gelbėjo artimus kiekvienas sulig išgalės. Lietuviai gali didžiuties jais.



Petrosas Silvestras, 1509 — 49 Ave., Cicero., su dveju vaiku, berniuku ir mergyte sėdėjo ant viršutinės palubos. Patsai Petrokas laukdamas, kada garsai laivis pradės važiuot, žiūrėjo



Kathryn Shultz, (Katrina Šiauliūtė) mergina 16 metų, 2312 So. Leavitt St. Išsigelbėjo. Čia gimusi ir augusi. Mokinios valdiškoje mokykloje. Dirba Western Electric'e dirbtuvėje. Piknikan važiavo viena. Sėdėjo ant pat viršaus. Laivui ėmus virsti įsikabino turėklių, ir taip įsikabinus laikėsi gana ilgai, gal kokias 20 ar 30 minučių, iki neatvyko pagelba. Kojos iki kelių siekė vandenį. Ji neatminė ir nebematė, kas dėjos aplinkui jos. Rankos ir visas kunas nutirpo. Man teko atsilankyt pas išsigelbėjusios tėvų penkioms dienoms prasliskus. Tėvas papasakojo, kad rankos išsigelbėjusios da nebuvo atsilėję, atsitaisę, kad dar drebėję. Tuo po išsigelbėjimui panelė Šiauliūtė telefonavo tėvams, kad neišsigastų išgirdę apie nelaimę.



Michalina Daujočiūtė, 1438 W. 51 Ct., mergina, 22 metų, čia augusi. Turi seserį ir penkis brolius. Gyvena ir tėvai. Dirba Western Electric'e dirbtuvė. Vaziavo iš namų pikni-



Chas. Bičunas, 1329 So. 49 Cl. 18 metų dirbęs vienoje Western Electric'e dirbtuvėje, jau treji metai. Jisai turėjo važiuoti laivu Eastland, bet pavėlavo. Jam teko tik matyt, kaip laivas virto. Suirutėje jisai pargriuvo ir subjaurojo drabužius. Sudaužytas jojo laikrodėlis.

Darbininkai Susipraskime

Amerika yra lobio šalis. Čia darbininkai pristažė didelį miestų ir mažų miestelių, o kapitalistai nepridėję prie darbo nei rankos, didžiausius turtus valdo, skandindami darbininkus sunkiuose varguose ir nelaimėse.

Nuo pat atradimo šios šalies mažai užtikime jos istorijoje tokių baisių atsitikimų, kokis pastaruoju laiku ištiko šio miesto darbininkus. Griaudu darosi, kuomet žmogus įsivaizdini sau tas visas baisenybes.

24 d. liepos Western Electric kompanija pasamdžius netikusių laivų, Eastland, sukimšo jin savo darbininkus, prižadėdama nuvežti juos į kokį tai pikniką. Bet štai laivas apvirto Chicago upėj prie pat krašto, nugramzdindamas dūgnan daugiau pusantro tūkstančio jaunų gyvasčių, tarpe kurių buvo lietuvių ir lietuvaičių.

Pasklido gandas apie nelaimingą atsitikimą su darbininkais; sujudo kas tik gyvas. Motinos vergdamos bėgiojo gatvėmis, liedamos ašaras. Jos klausinėjo, ar kas nežino ko apie jų dukteris ir sunus. Tėvai gi leidosi į nelaimės vietą. Bet vel-tui. Jų vaikai buvo ant purvino upės dugno.

Ir štai nedėlios vakare, Cicero tapo šermenų miestu. Daug buvo tokių stubų, kuriose gulėjo po dvi ir tris lavonus.

Užarninke ir seredoj buvo laidotuvės. Gatvės pilnos gedulingų vežimų. Šaligatviais negalima praeiti — pilna skaitlingų žmonių minių. Vieni alpsta iš gailėsčio netekę savųjų, kiti susirinko pažiūrėti. Matėsi ir tokių, kurie gėrėjosi, kad gavo progą pamatyti daug kunigų ir girsti jų giesmes. Treti aštriai smerkė dabartinį bjaurų kapitalistišką surėdymą ir kapitalistų sauvaliavimą, del kurio ištiko tokios baisios nelaimės. Ketvirtai džiaugėsi, kad dabar Western Electric kompanijos dirbtuvėje bus galima gauti darbas.

Štai ir lavonus pradėjo krauti vežimus. Karavanų nebešėko. Po penkis ir po daugiau grabus krovė į paprastus vežimus. Žmonės važiuo prekinuose vežimuose, bet ir jų pri-truko, todėl daugelis važiuo gatvekariais, arba lydėjo pėkšt.

Dabar Cicero'je labai griaudu gyventi. Kur tik pažvelgsi visur verksmai, visur kalbos a-

pie nelaimės, kurias surengė ir dar vis teberengia kapitalistai su savo klapčukais ant darbo žmonių galvų.

Pragyvenimas vis eina bran-gyn, o uždarbiai vis mažinasi. Kurie da dirba, tai skaitosi la-bai laimingais, bet darbininkas išdirbęs dieną, nežino ar jam bus darbas rytoj, ar ne. Visos tos nelaimės, tie visi gyvenimo sunkumai daugiausiai tenka nešti darbo žmonėms.

Užtai darbininkės ir drabi-ninkai, jei jūs norite nusikratyti tas bėdas, tas visas nelaimės, kurias sukrauna jums jūsų di-dikai — pabuskite, nes jau lai-kas pažiužėti į gyvenimą. Ka-pitalistai neužtenka vien iš-naudojimo darbininkų jie dar išvežė jaunus tvirtus darbinin-kus ir darbininkes ir prigirdė Chicago upėj.

Todel pas kuriuos dar randa-si proto galvoj ir kurie turite žmoniškų jausmų, neužmirš-kite rinkimų dienoj paduoti sa-vo balsą, už socialistų darbi-ninkų partijos kandidatą. Ei-dami balsuoti atsiminkite tą baisy atsitikimą, kurį parengė kapitalistų valdžia. Įsivaizdin-kite ir tą kruviną karę, kuri da-bar siaučia mūsų šalyje, žudy-dama milijonus nekaltų žmo-nių pagal vadovų komandą. Ten dabar griaujami miestai, deginami sodžiai, kojomis try-piamos motinos ir jų maži ku-dikai.

Delei prašalinimo nuo šios žė-mės paviršiaus tų visų baiseny-bių, balsavimo dienoj pažymė-kite kryželį už socialistų parti-jos kandidatus. Įvykus socia-lizmo tvarkai, pranyks iš mūsų tarpo tos visos baisios nelai-mės, kurias padaro žiaurus, be-galastingas kapitalizmo surė-dymas.

Siaurys.

WASHINGTON, D. C. — Suv. Valstijos turi auksu \$2,006,399 539 arba du syk daugiau negu kita šalis pasaulyje.

Apyvartoje ir bankose yra auksu ir auksinių sertifikatų už \$1,662,797,786.

PRIE WESTERN ELECTRIC DIRBTUVĖS VARTŲ.

Budamas ilgą laiką be darbo sumaniau vieną rytą, butent rugpjūčio 3 dieną eiti įsieškoti jo Western Electric dirbtuvėje.

Rytas buvo šlurpus, lietus vis lijo tai povaliau tai smarkiau. Tečiaus aš mažai paisiau į tai. "Eisiu," maniau, "Paklausiu, o gal ir gausiu — butų gerai." Iš-ėjau. Atėjau 48 Ave iki 22 gat-vės. Patėmėjau ką-tai tokio ne-paprasto. Matėsi didelė minia žmonių eilėmis sustojusių per visą bloką.

"Kas tai gali būti," dilktelėjo man mintis galvon, "bene išėjo tik Western Electric darbinin-kai streikan?" Bet reikia visgi ištirti dalyką. Prisiartinau prie minios.

— Ko tamsta čia stovite? kre-piuosi į vieną.

— Laukiame, kuomet palieps užimti vietas žuvusiųjų ant East-land žmonių — atsakė užklaustasai lyg supykęs.

Palaukiau čia kokią valandė-lę. Niekas nieko nesako. Nu-žingsniavau kiton pusėn gatvės, kur stovėjo visas tuzinas guzi-kuočių baltomis kepurėmis. Jų tarpe matėsi ir vienas kompa-nijos kiemsargis.

— Ar ins šandie darbinin-kus?

— No — papurtęs galvą atsa-kė kiemsargis — pirmiaus pri-ims žuvusiųjų gimines.

Gavęs tokį atsakymą maniau eiti toliau. Nebuvo noro žiu-rėti į tą lyg juros, banguojan-čią minią.

Tuo tarpu lietus ėmė smar-kiau lyti. Žmonės pradėjo grusėti arčiau vartų, prie sienos pasislėpti nuo lietaus. Po-licistai vienok neleido. O tiems, ką bandė pasėjškinti, jog jie nori tik prie sienos prisiglausti, tik nuo lietaus pasislėpti, teko ir lazda galvon ir areštavo. Ol-tau, darbininke, ir užmokėnis!

Pikta pasidarė man. "Ir už ką tuos žmonės muša?" maš-čiau sau vienas grįždamas na-mo.

Darbininkai, ar ilgai taip kentėsime, ir kuomet pagalios susiprasime ir padarysime taip, kad darbdaviai eitų mūsų įsieškoti, o ne mes jų?
Cicero, Ill. Gyventojas.

KAIP ATSITIKO EASTLANDO NELAIMĖ.

Policmanai negalėjo išsilai-kyti nuo verksmo, matydami iš-traukiamus lavonus moterų su sustingusiais vaikais, kuriuos tebelaiškė jos savo atšalusiomis rankomis prispaudusios prie nebedusuojančios krutinės. Ne-laimingos motinos su vaikais!

Kas matė tokius vaizdus, ne-uzmirš jų iki gyvenimo pabai-gos.

Vietose, kur ilgomis eilėmis buvo sukloti lavonai, vaikščio-ja kaip šešeliai žmonės, įsieško-dami tarp lavonų savo brangių-jų. Ejo jie nuo lavono prie la-vono, atidangstydami marškas nuo veidų. Ir štai tik kurs nors suklumpa, parpuola ir de-speracijoj apkabina atšalusį kūną. Tai tėvai atrado savo dukterį, tai pati atrado savo vyrą....

Antramjam regimente taip dėjosi iki vidunaktel. Vidu-naktės tyloj dar baisesnės išro-dė tos visos baisios scenos.

ŽUVUSIŲJŲ SKAIČIUS.

Pradžioj buvo skaitoma, kad Eastlando nelaimėje pražuvo iki pusantro tūkstančio žmo-nių.

Paskutiniai apskaitymai pa-rodė, kad žuvusiųjų skaičius siekia 1063.

Lavonų palaidota 833
Iki šiol nerandama 230

Iš viso žuvusiųjų 1063

Iš Rygos

Pirmos rūšies alsarginiai iki 38 metų, kurie buvo del ko

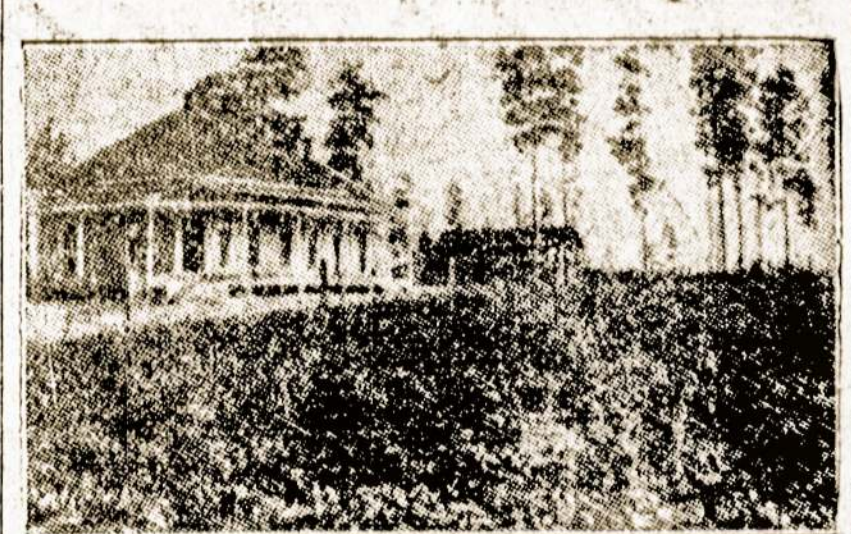
nors iš kara atgal. Nešauka paleistieji.

Mūsų "Žvaigždė" 19. d. gruodžio mėn. Rygos - viai darę yra "Ulėjaus" sale, mitingą, kuriame buvo nutarta įsteigti švietimo draugiją "Žvai-gždė" ir buvo išrinkta komisija iš 15 žmonių, įstatams išdirbti ir gauti draugijai valdžios leidi-mą. 1906 m. 8 d. balandžio mė-nesyje švietimo ministerija pa-tvirtino "Žvaigždės" įstatus; gauta ir leidimo popieris. 14 d. gegužės mėn. įvyko įsteigiamas-is "Žvaigždės" susirinkimas prie atvykusių 70 žmonių, ku-riame be kitko išrinkta vieton laikinosios komisijos valdyba. Jau pirmoji "Žv." valdyba ėmė-si vaisingai darbuotis: rinko aukas, prirašinėjo į narius, ren-gė vakarus, paskaitas, lioteri-jas, sujiškojo mokykloms bu-tus ir mokytojus. Dar tais pa-čiais metais buvo atidengta jau 3 mokyklos, paaugusiųjų kur-sai ir bibliotekos dabar išlaiko-ma 6 mokyklos.

Taigi, matome, "Žvaigždė" jau pradėjo varyti savo švie-saus gyvavimo 10 metus. Da-bartinoji valdyba taipgi pilnai tinkama, tik nebe pilnas jos są-statas: 6-7 žmonės. Draugi-jos pirmininkas, kai-kurie val-dybos nariai ir jų kandidatai ka-rėn išvažiavo, todėl butinai rei-kia išrinkti dar keli valdybos nariai ir nemaža kandidatų. Ir naujai valdybai reiks užkrauti sunkią našta — globoti dr-ją šiais sunkiais laikais; taipgi tai valdybai bus pavesta surengti, apie pavasarį 1916 m., draugi-jos 10 metų sukaktuvių iškil-mė.

Narys.

BUK NEPRIGULMINGU
FARMERIU!
NEBLOK BEDARBES!



Nusipirk sau žemės sklypą puikiausioje apielinkėje Louisianos valstijoje prie miestų ir geležinkelų. Oras sveikas. Išlygos labai priei-amos, kad ir biedniausias žmogus gali lengvai nusipirkti ir prisigyvent. Žemė labai derlinga, gali sėti javus du ir tris kartus į metus. Kas no-rite žinoti plačiau, rašykite man, o aš jums prisistūsiu knyga dovanai apie armas. Jeigu norite, galite kreip-ies ypatingai.

A. VISBARAS & CO.

3112 So. Halsted st., Chicago, Ill.

H. Schwartz

Phone Canal 2652

PIRMOS KLESOS
Lietuviškas laikrodininkas. Taisau laikro-džius už žemiausias kainas. Visokių auksinių daiktus parduodame už visiemis prieinamas kainas ir viską gvarantuojame. 1706 So. Halsted St., Chicago, Ill.

S. E. Allen, D. D. S.

3461 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 7771
Ofiso valandos: Nuo 10 val. išryto iki 8 val. vakare. Iškiriant Seredomis. Nedėliomis nuo 9 išryto iki 1 po pietų.

Dr. A. Szopinski

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Gyvenimas: 3217 S. Morgan St. Va-landos: iki 11 išryto, nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9 vakare.

Ofisas: 38th ir Paulina St. Va-landos: Kiekviena diena nuo 12 iki 1:30 po pietų. Tel. Yards 1979 Chicago, Ill.

Dr. T. Frank Liždy

3201 Wallace St., Chicago, Ill.

Valandos nuo 8 iki 9:30 išryto, nuo 1 iki 3 po pietų, nuo 7 iki 8:30 vak.

Dr. Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1215

Charles Williams

Cėverykų Krautu-vė ir Elektrifkas cėverykų pataisymas.

3203 Wallace St., Chicago, Ill.

Telephone Canal 1378

Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1215

Dr. T. Frank Liždy

3201 Wallace St., Chicago, Ill.

Valandos nuo 8 iki 9:30 išryto, nuo 1 iki 3 po pietų, nuo 7 iki 8:30 vak.

Dr. Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1215

Charles Williams

Cėverykų Krautu-vė ir Elektrifkas cėverykų pataisymas.

3203 Wallace St., Chicago, Ill.

Telephone Canal 1378

Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1215

Dr. T. Frank Liždy

3201 Wallace St., Chicago, Ill.

Valandos nuo 8 iki 9:30 išryto, nuo 1 iki 3 po pietų, nuo 7 iki 8:30 vak.

Dr. Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1215

Charles Williams

Cėverykų Krautu-vė ir Elektrifkas cėverykų pataisymas.

3203 Wallace St., Chicago, Ill.

Telephone Canal 1378

Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1215

Dr. T. Frank Liždy

3201 Wallace St., Chicago, Ill.

Valandos nuo 8 iki 9:30 išryto, nuo 1 iki 3 po pietų, nuo 7 iki 8:30 vak.

Dr. Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1215

Charles Williams

Cėverykų Krautu-vė ir Elektrifkas cėverykų pataisymas.

3203 Wallace St., Chicago, Ill.

Telephone Canal 1378

Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1215

Dr. T. Frank Liždy

3201 Wallace St., Chicago, Ill.

Valandos nuo 8 iki 9:30 išryto, nuo 1 iki 3 po pietų, nuo 7 iki 8:30 vak.

Dr. Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1215

Charles Williams

Cėverykų Krautu-vė ir Elektrifkas cėverykų pataisymas.

3203 Wallace St., Chicago, Ill.

Telephone Canal 1378

Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1215

Dr. T. Frank Liždy

3201 Wallace St., Chicago, Ill.

Valandos nuo 8 iki 9:30 išryto, nuo 1 iki 3 po pietų, nuo 7 iki 8:30 vak.

Dr. Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1215

Charles Williams

Cėverykų Krautu-vė ir Elektrifkas cėverykų pataisymas.

3203 Wallace St., Chicago, Ill.

Telephone Canal 1378

Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1215

Dr. T. Frank Liždy

3201 Wallace St., Chicago, Ill.

Valandos nuo 8 iki 9:30 išryto, nuo 1 iki 3 po pietų, nuo 7 iki 8:30 vak.

Dr. Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1215

Charles Williams

Cėverykų Krautu-vė ir Elektrifkas cėverykų pataisymas.

3203 Wallace St., Chicago, Ill.

Telephone Canal 1378

Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1215

Dr. T. Frank Liždy

3201 Wallace St., Chicago, Ill.

Valandos nuo 8 iki 9:30 išryto, nuo 1 iki 3 po pietų, nuo 7 iki 8:30 vak.

Dr. Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1215

Charles Williams

Cėverykų Krautu-vė ir Elektrifkas cėverykų pataisymas.

3203 Wallace St., Chicago, Ill.

Telephone Canal 1378

Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1215

Dr. T. Frank Liždy

3201 Wallace St., Chicago, Ill.

Valandos nuo 8 iki 9:30 išryto, nuo 1 iki 3 po pietų, nuo 7 iki 8:30 vak.

Dr. Fred. Lodding

Abelna geležinių daiktų krautu-vė. Uždeda stogų rymas ir atlieka kito-kius abelbus darbus.

Armai Bombarduoja Kauna

**Armai jau
aužomi**

**Pradėjo bombardavimą ir
Ossovieco ir buvo paėmę
Sosnos fortą**

**300,000 vokiečių veržiasi prie
Vilniaus ir Rygos**

LONDONAS, aug. 7. — IS PETROGRADO PRANEŠAMA, KAK VOKIEČIAI PRADĖJO BOMBARDUOT KAUNO TVIRTOVĖ.

GYVENTOJAI BĖGA IS MIE-
STO.

Pradėjo bombarduoti ir Os-
sovieco tvirtovę ir buvo padarę
su pagelba nuodingų gazų
smarkią ataką ant Sosna forto
ir buvo jį paėmę, bet liko išvyti.

300,000 vokiečių Lietuvoj ver-
žiasi prie Rygos ir Vilniaus. Jie
dabar yra už 35 mylių nuo Dvi-
nsko ir eina į pelkių ir ežerų
apygardą, kur jų veikimas bus
apsunkintas.

Kaunas yra viena tvirtiausių
tvirtovių palei Vokietijos rube-
žių ir jo puolimas būtų naujas,
gal dar didesnis smugis, negu
Varšavos puolimas.

**Atmuše vokiečius
nuo Rygos**

**Lietuvoje rusai pasitraukė už
Juros upes**

**Pasitraukė pilnoje tvarkoje iš
Varšavos**

PETROGRADAS, aug. 7. —
Rusai apšaudė Varšavą be mu-
šio jos apšaudė, kad tuo ne-
apgriovus miestą.

Pasitraukimas buvo pilnian-
sioje tvarkoje.

Visa karės medega buvo pir-
miau išvežta iš miesto geležin-
keliu. Toliau išsproginti.

Rusai pastatė artileriją už
miesto, kad neleidus vokie-
čiams pataisyti naujus tiltus
per Vislos upę.

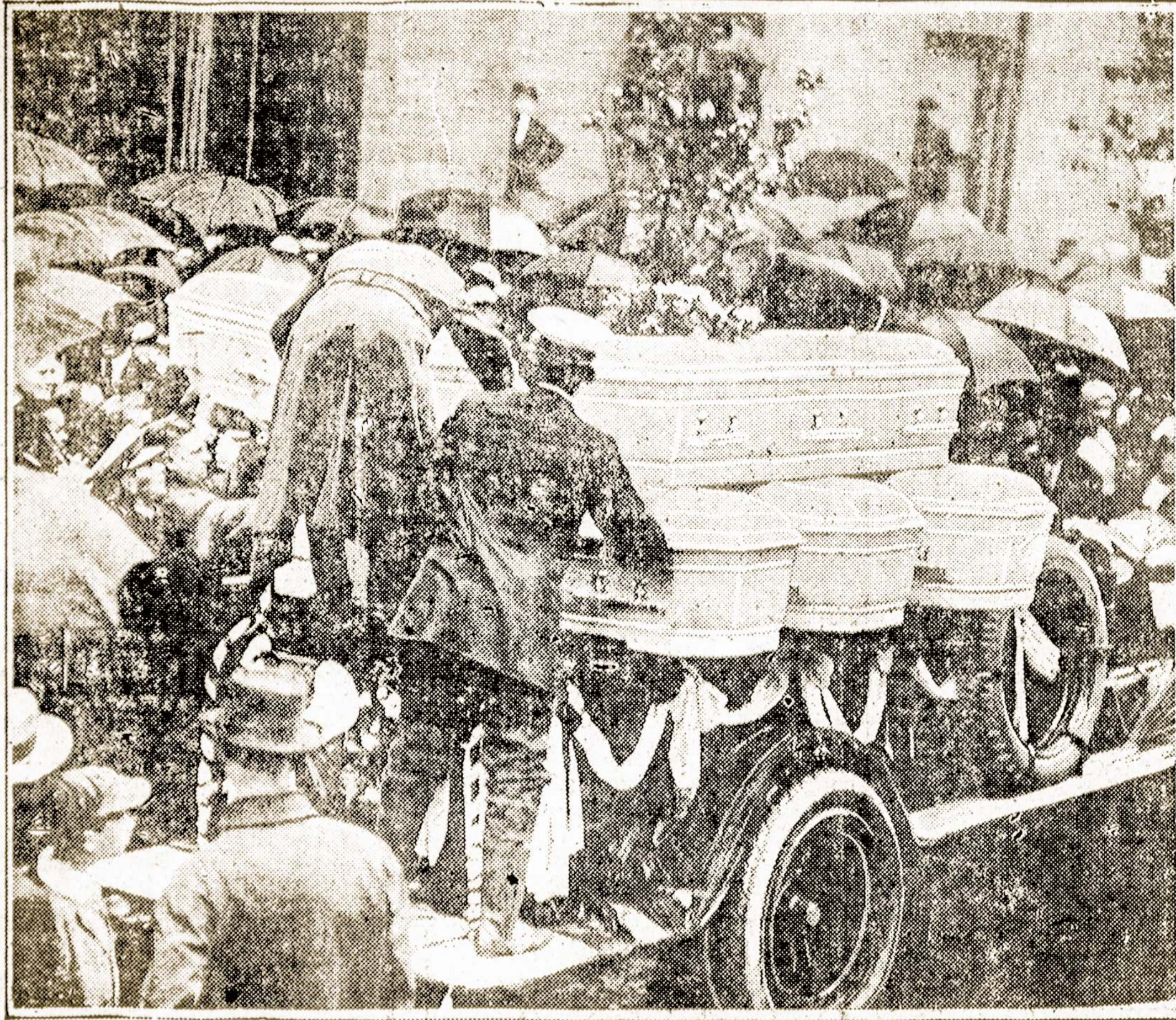
Didelė dalis pasitraukusio
armijos pasiliko už miesto ir
bandys neleisti vokiečiams per-
eiti Vislą, kad vijus rusus.

Novo-Georgievsk nors yra
apsuptas iš trijų pusių, bet tu-
ri du geležinkelius. Tvirtovė
kliudo bendram veikimui ba-
varų princui Leopoldo armijai
Varšavoje su gen. von Helz ar-
mija ant Narevo upės.

Nuėjo vokiečius atgal

Apie linkę Rygos vokiečiai
liko sulaukinti ir nustumti atgal
linkui Miniaujos.

Teutonai matyt nebandy-
s veržties prie Rygos, bet užtai
jie pradeda smarkiau veikti Pa-
nevėžio apygardoje. Vienok
tikimasi kad vokiečiai vėl pa-
naujins veikimą prie Rygos.



FUNERAL OF EASTLAND VICTIMS

Photo by American Press Association

EASTLANDO AUKOS VEŽAMOS Į KAPINES.

**Suėmė 14,000 ru-
sų belaisvėn**

**Vokiečiai paėmė Dembe fortą
prie Varšavos**

Sumušė rusus prie Lomžos

BERLINAS, aug. 7. — Vokie-
čių oficialis pranešimas sako,
kad po labai atkaklaus mušio
generolų von Schultze ir von Ga-
llowitz armijos sulaužė rusų be-
sipriešinimą ties Lomža ir ant
Bugo upės.

Ties Novo-Georgievsk vokie-
čiai pasiekė Narevo upę.

Apie Varšavą jokių permai-
nų nėra. Rusai vis dar tebe-
bombarduoja ją nuo rytinio
kranto Vislos upės.

Tarp Bugo ir Vistos upių ar-
ti Ruskowola, pietryčiuose nuo
Lubartow vokiečiai šturmo-
rusų pozicijas ir privertė juos
jas apleisti.

Vokiečių orlaiviai mėtė bom-
bas ant geležinkelio stočių No-
vo-Minsk ir Siedlec.

Bėgyje trijų dienų, nuo 4 iki
6 d. rugpjūčio vokiečiai suėmė
85 oficerius ir daugiau kaip 14
200 rusų kareivių belaisvėn.
Taipgi atėmė nuo rusų šešias
kanuoles, 8 bombų metytojus
ir 69 kulkasvaidžius.

PAĖMĖ DEMBE PORTĄ.

BERLINAS, aug. 7. — Ofici-
aliai paskelbta kad vokiečiai
paėmė fortą Dembe, vieną iš
Varšavos fortifikacijų ant de-
siniojo kranto Vislos upės.

Policijos viršininkas Colog-
nė, Prūsijoje, Glasenapp, liko
paskirtas Varšavos policijos vi-
ršininku.

Sulig korespondentų prane-
šimų, vokiečiai įėjo į Varšavą
kaip paluosuotojai. Gyventoi-
jai išėjo ant gatvių ir sveikino
jeinančią kariuomenę. Namai
buvo apkaišyti vėliavomis.

Daugelis lenkų ukininkų pa-

Daugelis lenkų ukininkų, pa-
bėgėlių į Varšavą, pradėjo su
gyvuliais ir padargais grįsti ant
savo ūkių. Jie sveikinę su
ašaromis.

**RUSAI PASITRAUKĖ UŽ
JURUS.**

BERLINAS, aug. 7. — Vokie-
čių oficialis pranešimas apie
mušius Lietuvoj sako:

"I rytus nuo Panevėžio rusai
pasitraukė už jūros upės.

"Linkui vakarinio fronto nuo
Kauno (Suvalkų gub.) padary-

tas progresas ir suimta 500 ru-
sų belaisvėn ir du kulkasvai-
džiai atimti."

A. B. Hansen

pardavėjas
Geležinių daiktų ir įrankių
Išdirbėjas

Blekinčių ir varinių daiktų. Patai-
so pečius ir dengia stogus su ge-
riausiu apdangalu. Taipgi parduoda
maleva, aliejų ir varnišius.

2131 So. Halsted St., Chicago, Ill.

KAZIMIERAS GUGIS

ADVOKATAS

*Veda visokias civiliškas ir kriminališkas bylas visuose teismuose.
Daro visokius dokumentus ir poperas.*

GALIMA RASTI:

13 ryto "Naujienu" Ofise
1840 So. Halsted St.
Tel. Canal 1506

Dienų mieste
127 N. Dearborn St.
Room 1122 Unity Bldg., Tel. Central 4411

Vakaraus namie
724 W. 35th St.
Tel. Drover 1310

**Jau galima gauti
senai lauktąją
Shakespeare'o
tragediją**

MACBETH

**eilėmis
lietuvių kalbon
išversta K. Jurgelionies**

Tai yra tragedija, kuriai nėra lygios visoj svieto
literaturoj. Kiekvienas literatūros mėgėjas
privalo ją turėti.

**MACBETHO Popieriniais apdarais 70c
KAINA: drobiniais apdarais 85c
de lux odmeniniais ap. \$1.50**

Užsakymus su pinigais siųskite adresu:

"NAUJIENOS"

1840 So. Hlsted St.

Chicago, Illinois

**SUKILIMAS VOKIEČIŲ
ARMIJŲ.**

Kareiviai atsisako eiti į karės
lauką. Vadovai šaudomi.

HAVRE, aug. 7. — Šiaudie
gauta žinia, kad vokiečių armi-
joj Liege, Ghent ir Bruogės pra-
sidėjo smarkus sukilimas.

Kareiviams buvo paliepta ei-
ti į Yseriofrontą, bet jie atsisa-
kė.

Vadovai to sukilimo, sako,
ma esą sušaudyti.

**VEŽ KARIUOMENĘ Į
VAKARUS.**

COPENHAGEN, aug. 7. —
Gauta žinia iš Berlio, kad Var-
savai puolus vokiečiai rengia-
si savo kariuomenę vežti iš Ru-
sijos į Franciją. Kasdien bus
išvežama po 90,000 kareivių.
Tokiū būdu bėgyje kelių savai-
čių bus išvežta vakarų frontan
1,000,000 kareivių.

MILWAUKEE, Wis., aug. 7. —
Gaisras kilęs Royal Candy Co.
sunaikino dirbtuvę ir padarė
nuostolių už \$200,000.

KAIP PASIRINKTI BANKĄ

KADA žmogus renkasi banką savo pinigams pa-
sidėti, jis visų pirma žiūri, kad pasirink-
tus saugiausią. Jam rūpi kad pasidėti jo
pinigai nežlugtų, ir kad būtų galima juos pa-
siimti, kada tik nori, su nuosimčiais. Kaip vienok at-
sižinoti, kuris bankas saugus, o kuris ne? O štai kaip:

Reikia žiūrėti:-

1. Kokios rūšies bankas? 2. Kaip didelis banko
kapitalas?

3. Kaip didelis banko atsargos fondas palyginant
jį su jo kapitalu? Atsargos fondo didumas liudija apie
gerumą ir paskmingumą vedimo banko reikalų.

4. Kokie yra žmonės valdininkai ir direktoriai?

5. Kaip senai jau bankas gyvuoja?

STATE BANK OF CHICAGO stovis yra toks (atsakant
į viršų pastatytuosius klausimus):-

1) Yra tai Valstijos Bankas, o ne privatinis.

2) Jo kapitalas dabar yra \$1,500,000.00.

3) Jo atsargos fondas daugiau kaip \$3,280,000.00.

4) Jo valdininkai ir direktoriai žinomi finansinia-

me sviete kaip sąžiningi, konservatyvūs ir patyrę ban-

kininkai, turintieji daug metų praktikos vedime ban-

kininių dalykų.

5) Bankas gyvuoja jau 36 metai.

Vienas tik banko taupomasi skyrius ("Savings
Department") turi daugiau kaip 35,000 depozitorių,
tarp jų didelis skaitlis lietuvių. Kurims lietu-
viams sunku angliskai susikalbėti, jiems padeda rei-
kalus atlikti dirbantieji banke lietuviai klerikai. Ban-
ke galima pasidėti nuo vieno dolerio ir daugiau. Mo-
kama 3 procentas metams.

BANKAS ATDARAS KASDIEN NUO 9 VAL. RYTO

IKI 3 VAL. PO PIETŲ. SUBATOMIS ATDARAS

IKI 2 VAL. PO PIETŲ.

STATE BANK OF CHICAGO

KAMPAS LA SALLE IR WASHINGTON STS.

Tel Yards 4658

The Bridgeport Electric Co.

Atlieka visus Elektrikos darbus atsakančiai ir pigiai
Turi 2 Štorus 1-na ant 3212 So. Halsted St. Chicagoje 2-ra
1614 W. 47-tos gat., kuriuose parduoda elektrikos ir gazines
lampas ir t. t. **Kviečia Visus Atsilankyte.**

ALFONSAS BARTKUS Savininkas

Lietuvis Generalis Kontraktorius

PRIE NAMŲ BUDAVOJIMO.

Statau medinius ir murinius namus. Norintiems parupinu paskola.
Jei neturi gatavo pleno, aš tamstai padarysiu kelias dešimtis dolerių
pigiau, negu kiti. Nebėdavok, kad mažai turi pinigų: aš galiu palaukt.

P. KASPARAITIS

4012 MAPLEWOOD AVENUE, CHICAGO, ILL.

Tel. Drover 7169.

KREIPKITES

PRIE LIETUVIŲ GENERALISKO KONTRAKTORIAUS

Steponas Markunas

Budavoju murinius ir medinius namus. Taisau senus, lūpū
'konkritu' fundamentus ir sėdvokus. Visus prie namų darbus at-
lieku pagal savininko reikalavimą. Dabar laikas apsilankyti, jei kas
nari budavoti, palmti gerą kontraktorių.

2459 W. 46th PLACE,

CHICAGO, ILL.